

Justis- og beredskapsdepartementet
Politiavdelingen
Postboks 8005 Dep.

0030 OSLO

Deres ref. 201201827

NOJS
P.B. 166

2026 Skjetten

7. juni 2012

Høringsuttalelse fra Norsk organisasjon for jegere og skyttere (NOJS): Høring – NOU 2011:19 Ny våpenlov

Vi viser til høringsbrev av 9. mars d.å. fra Justisdepartementet og NOU 2011:19.

Generelt

NOJS mener det vil være et positivt fremskritt for jegere og skyttere i Norge om vi fikk en moderne våpenlov til erstatning for dagens fragmentariske, utilgjengelige og i rettslig forstand til dels tvilsomme regelverk.

NOJS mener at det i utredningen fra våpenlovutvalget, og i lovforslaget som er fremsatt, er gjort mange gode vurderinger og tatt viktige hensyn.

Dersom vi skal peke på noen overordnede punkter hvor man har trådt litt feil, og hvor lovgiver må gi tydelige signaler om en annen kurs, så gjelder dette særlig formålsbestemmelsen i loven, omfanget av delegert myndighet gjennom forskriftshjemler og at man i alt for stor grad legger opp til at ulike tredjepersoner skal ha kontroll/»angiver» rolle i forhold til våpeneierne. Nærmere konkrete kommentarer vil knyttes til enkeltbestemmelsene, men en generell tilnærming til de spørsmål som oppstår og det tankesett som ligger bak vurderingene følger herunder.

Lovens formål

NOJS mener det er selvsagt, og meget viktig, at hensynet til jegere og skytteres mulighet til lovlig å erverve, eie, oppbevare og bruke de våpen vedkommende har behov for til utøving av sin idrett eller hobby blir fokusert på i formålet og får den mest fremtredende plassen.

NOJS mener at en hver kunnskapsbasert tilnærming til privat våpeneierskap i Norge viser at dette har praktisk talt ingen ulemper eller risiko sett i forhold til samfunnssikkerhet.

Vi har etter dette tillatt oss å foreslå en ny § 1, og viser til kommentarene til bestemmelsen herunder.

Bruk av forskrift

Lovforslaget legger opp til at mange materielle spørsmål skal reguleres gjennom forskrift. Selv om forskrift i mange sammenhenger vil være et smidig og praktisk lovgivningsverktøy mener NOJS det er meget viktig at en ny lov i størst mulig grad regulerer alle aktuelle spørsmål og at kun der åpenbare, sterke behov for å kunne møte raske endringer er til stede skal det gis forskriftshjemmel for å regulere spørsmålene nærmere.

Hovedbegrunnelsen bak vårt syn er at lovverket på området skal være så oversiktlig og lett tilgjengelig som mulig. Vårt eksisterende lovverk er et eksempel på det motsatte, med en knapp lov, omfattende forskrift og dertil noe så galt som rundskriv med forskriftsregler i som lokal forvaltning og vanlige brukere skal kunne finne frem i.

Dersom loven selv favner det alt vesentligste ville svært mye være gjort for å lette forvaltning og øke brukervennligheten på området. For tilliten mellom brukerne og forvaltningen er dette meget viktig.

Det er også naturlig å bruke lovs form når en skal avgjøre rettigheter og plikter på såvidt sentrale områder.

Private 3. personers kontroll med våpeneierne

Det er i flere bestemmelser i lovforslaget, §§ 14, 59 og 63, lagt opp til at ulike private 3. personer skal ha en kontrollfunksjon overfor våpeneierne. NOJS mener dette er svært uheldig. Dels har husstandsmedlemmer og tillitsmenn i lokale lag og foreninger ingen fagkunnskap å tuft sine vurderinger på. Videre skaper slike kontrollregimer dysfunksjoner med tillitsødeleggende effekter som kan ramme arbeidet med å fange opp de som er uegnet, helt eller i en periode, til å ha våpen. Vi tenker på at mange vil oppfatte at dette er en form for «angiveri» om en skulle rapportere på adferd fra skytebanene eller familiemedlemmer skulle ansvarliggjøres på noen måte i forhold til andre familiemedlemmers våpeneierskap.

For leger og annet helsepersonell pålegges slik vi ser det et urimelig ansvar når de skal «godkjenne» at en person er skikket til å erverve våpen, jfr. § 14.

Vi ser at det er et legitimt, og også for våpeneierne svært viktig, hensyn å prøve å fange opp de som er uegnet til å ha våpen før de evt. skader seg selv eller andre. Men heller ikke dette målet helliger alle midler. Et system med egenerklæringer og evt. varslingsplikt for helsepersonell vil i tilstrekkelig grad fange opp de som over tid blir uegnet til å inneha våpen.

Høringsbrevets fire overordnede spørsmål

Endelig følger det av høringsbrevet at JD gjerne vil ha kommentarer til fire konkrete spørsmål som tas opp i brevet. NOJS svar på disse kan nok i stor grad utledes av det ovenstående, men helt kort er vårt svar som følger:

Ad høringsbrevets pkt. 1:

Det er slik NOJS ser det viktig at det gis en ny våpenlov og NOJS støtter våpenlovutvalgets forslag om en ny våpenlov. Våpenloven av 1961 har blitt gjenstand for revisjon en rekke ganger på disse 50 årene og har etterhvert gått ut på dato. For å forenkle lovverket er det viktig å minimalisere omfanget av forskrifter og rundskriv på området samt løfte en rekke av dagens forskriftsregler opp i ny våpenlov.

Ad høringsbrevets pkt. 2:

Egenerklæring er de av utvalgets nye forslag til tiltak som virker rimelig og fornuftig. Ellers er det slik NOJS ser det de ulike krav om lovlig aktivitet i forkant av våpenkjøpet, jegerprøveopplæringen og/eller medlemskap i klubber med krav om aktivitet som er best egnet til å hindre at uegnede får kjøpe våpen. Enda viktigere er det for samfunnet, og herunder våpeneierne, at tiltak for å få begrenset omsetning og bruk av illegale våpen prioriteres. Strengere krav til lovlydige våpeneiere vil i all hovedsak ikke kunne bidra til å begrense kriminalitet ved misbruk av skytevåpen.

Ad høringsbrevets pkt. 3:

Forbudte våpen må avgrenses positivt slik at kun de konkrete, uønskede våpen forbys.

Når det gjelder evt. Forbud mot magasiner med høy kapasitet mener NOJS at dette vil være vanskelig å håndheve og i liten grad virke begrensende for tilgangen til slike magasiner for de som ikke er lovlydige.

Ad høringsbrevets pkt. 4:

Det finnes ikke noe saklig, kunnskapsbasert grunnlag for å innføre mer omfattende kontroll med lovlig innehav av våpen. Følgelig er det heller ikke påkrevet å vurdere gebyr for å administrere ordningen.

Kommentar til lovforslaget i NOU 2011:19

NOJS er kjent med det vesentligste innholdet av høringsuttalelsene fra de ulike foreninger og forbund som representerer spesielle områder, som f.eks. våpensamling eller praktisk skyting, og der vi ikke har gitt kommentarer til en bestemmelse slutter vi oss for det vesentligste til de høringsuttalelser som kommer fra forening eller forbund på det relevante området.

NOJS har valgt å knytte nærmere konkrete kommentarer til enkelte av lovforslagets §§ 1-69, som følger:

Ad § 1 Lovens formål:

NOJS mener som nevnt over at fokuset på samfunnssikkerhet i utvalgets forslag gir et skjevt bilde av både lovens egentlige formål og av situasjonen rundt sivilt våpeninnehav i Norge. Vi har derfor følgende forslag til ny tekst:

§ 1 Formål

Formålet med loven er å

- a) nærmere regulere retten til sivilt våpeninnehav og gi grunnlag for at våpeninnehavere og organisasjoner kan ivareta og utvikle en god våpenkultur, i samarbeid med offentlig myndighet.*
- b) sikre offentlig myndighet tilstrekkelig kontroll med våpen i sivil eie, samtidig som det tas hensyn til den enkeltes mulighet til å inneha våpen til lovlige formål, og*
- c) sikre samfunnet mot uønskede hendelser med våpen*

Ad § 2:

NOJS gir sin tilslutning til forslaget.

Ad §§ 3 til 7:

Ingen spesielle bemerkninger

Ad § 8:

Litra a bør tas ut. Begrepet «krigsvåpen» har ingen entydig mening og dertil er NOJS av den oppfatning at det en søker å regulere er konsumert av litra b (forbudet mot helautomatiske våpen) og et evt. forskriftsfestet forbud mot bestemte typer halvautomatiske våpen.

Ad § 9:

Her bør rifler behandles likt med øvrige våpen, slik at de bør være tillatte med mindre de er forbudt i forskrift. Siste ledd i forslaget § 9 bør tas ut.

Ad § 10:

Ingen spesielle bemerkninger

Ad § 11:

NOJS mener at bestemmelsens litra d må endres til også å omfatte øvelsesskyting. Det er ikke praktisk mulig å bruke en type ammunisjon til konkurrans bruk uten at man har hatt anledning til å prøve ut ammunisjon på forhånd og øve med den aktuelle ammunisjonen.

Ad §§ 12 til 13:

Ingen spesielle bemerkninger

Ad § 14:

Første ledd, nest siste punktum bør slettes. Denne bestemmelsen gir ingen mening utover å være et irritasjonsmoment for voksne mennesker som vil drive lovlig skytesport eller jakt.

I tredje ledd foreslår NOJS at bestemmelsen endres slik at ordet «kan» i tredje ledd første punktum erstattes med «skal». Det kan ikke være slik at dersom vilkårene er oppfylt så skal det fremdeles være rom for en slags vilkårlighet i søknadsbehandlingen. Tvert om må det være slik at om vilkårene er oppfylt skal tillatelsen gis. Tredje ledds siste punktum vil kunne fange opp alle tvilstilfeller.

Ad §§ 15 til 19:

Ingen spesielle bemerkninger

Ad § 20:

NOJS mener at bestemmelsens andre ledd må endres slik at det fastsettes i loven hvilket antall jaktvåpen som kan erverves uten særskilt dokumentasjon av behovet.

Dette antallet vil for det helt store flertallet være en grense for erverv, og bør følgelig fastsettes i lov. Det er intet behov for hyppige endringer i antallet, tvert om, det vil kun med lange mellomrom være aktuelt å diskutere dette antallet på nytt. Vi er her på et helt sentralt område for Norges jegere, som det er naturlig at Stortinget tar stilling til. Det er i det hele tatt ikke mulig, ut i fra en god rettslig vurdering å se noen som helst grunn til å overlate dette til forskrift.

Vi mener videre at aktuelle antallet i § 20 annet ledd skal være åtte, i samsvar med det omforente forslaget til forskrift til våpenloven som lå til grunn for dagens gjeldende forskrift. I dagens forskrift ble antallet jaktvåpen som kunne erverves uten at et særskilt behov for hvert av våpnene blir dokumentert uten forklaring, og uten ny høring, redusert til 6 våpen, noe brukerorganisasjonene er enige om at er for lite. I forhold til spørsmålet om samfunnssikkerhet spiller det ingen rolle om en jeger relativt enkelt kan erverve 8 istedet for 6 våpen. For jegerne spiller det en stor rolle. Det er kun de mest ressurssterke jegerne som vil gå igjennom prosessen med å samle og fremstille dokumentasjon for et særskilt behov utover de våpen loven angir kan skaffes uten slik dokumentasjon. Derfor vil det for flertallet være slik at antallet våpen en kan skaffe uten særskilt dokumentert behov utgjøre en helt reell maksimumsgrense. Derfor bør den settes på et nivå som er tilstrekkelig for de fleste.

Videre må det inntas en klar henvisning til at det ut over dette antallet kan gis tillatelse til erverv av så mange ytterligere jaktvåpen som søker kan dokumentere at han har et reelt behov for.

NOJS foreslår etter dette et revidert annet ledd i bestemmelsen, som følger:

§ 20 annet ledd:

Person som oppfyller kravet i første ledd kan erverve, eier og inneha 8 skytevåpen til jakt uten at vedkommende dokumenterer behovet for det enkelte skytevåpenet. Utover dette antall kan det erverves så mange våpen som personen kan sannsynliggjøre og dokumentere et reellt behov for.

Ad §§ 21 til 29:

Ingen spesielle kommentarer.

Ad § 30

I bestemmelsens annet ledd må «Politimesteren skal...» byttes ut med «Politimesteren kan...». Det er ingen rimelig grunn til at loven skal pålegge tilsynsmyndigheten å tilbakekalle våpenkort for personer som har gått fra tilværelse som aktiv konkurranseskytter til mer av en rekreasjonsskytter.

Både tilgjengelig tid og interesse vil variere i gjennom et livsløp og det finnes ingen kunnskapsbasert begrunnelse for at samfunnet har behov for å tilbakekalle våpenkort på grunn av f.eks. noen få års inaktivitet.

Ad §§ 31 til 62:

Ingen spesielle bemerkninger

Ad § 63

En slik meldeplikt antar NOJS bare vil være aktuell i de mest åpenbare tilfellene. Den forutsetter at slikt helsepersonell loven nevner får adgang til et sentralt våpenregister som er enkelt søkbart, hvorvidt de kan få en slik adgang eller om den vil være i strid med lovverk om slike databaser er vel kanskje tvilsomt.

Ad §§ 64 til 68:

Ingen spesielle bemerkninger

Ad § 69

Nr. 6 litra a må tas ut jfr. våre kommentarer til § 20.

For Norsk Organisasjon for Jegere og Skyttere

Finn Ole Bamrud
Styreleder